

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Inspektorát

Středočeský

Inspekční zpráva

Základní škola Bečváry, okres Kolín

281 43 Bečváry 49

Identifikátor školy: 600 045 285

Termín konání orientační inspekce: 11. - 14. května 2001

Čj.	031 127/01-2065
Signatura	oc1bu126

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola v Bečvářech je neúplnou dvoutřídní školou, kterou navštěvuje celkem čtyřicet žáků. V první třídě jsou spojeny první a druhý, v druhé třídě třetí a čtvrtý ročník. Součástí školy je školní družina. V jedné budově se školou je také umístěna mateřská škola, v níž je zajišťováno stravování.

Vyučuje se podle vzdělávacího programu *Základní škola čj. 16 847/96-2 včetně úprav a doplňků čj. 25 018/98-22*. Ve čtvrtém ročníku se vyučuje německému jazyku.

Ve škole nejsou evidováni žáci - cizinci.

Poslední inspekční zpráva (čj. O-03-01/9798-176K) je ze dne 7. října 1997.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk a matematika

Týdenní hodinová dotace odpovídala učebnímu plánu, členění obou předmětů na jednotlivé části bylo v souladu se zvoleným vzdělávacím programem. Kontinuita výuky je zajišťována zpracováním časově-tematických plánů a dohodou mezi oběma vyučujícími. Funkční je pravidelné začlenění geometrického učiva do systému výuky. Porušení učebních osnov v českém jazyce nebylo zjištěno. Kontrolou zápisů v třídních knihách loňského i letošního roku bylo zjištěno porušení osnov v matematice ve třetím ročníku zařazením učiva kruh a kružnice (ve 24. a 25. týdnu školního roku 1999/2000 a ve 25. týdnu školního roku 2000/2001). Příprava na jednotlivé hodiny byla pečlivá, především vzhledem k práci v jednotlivých odděleních. Připravené názorné pomůcky měli vyučující zvláště na matematiku. Audiovizuální technika nebyla využita ani v jedné sledované hodině. Pozitivem byly úkoly a cvičení předem připravené na tabuli. Výuka je posilována třikrát týdně ambulantním nácvikem se skupinou žáků se specifickými vývojovými poruchami učení. *V plánování a přípravě byla pozitivní a negativní zjištění zhruba v rovnováze.*

Prostorové podmínky pro výuku jsou velmi dobré, materiální pouze průměrné. Zvláště vybavení audiovizuální technikou začíná být vzhledem k srovnání se školami podobného typu zastaralé (škola nemá žádný počítač, CD přehrávač). Vybavení pomůckami, učebnicemi, pracovními materiály je standardní. Psychohygienické podmínky jsou na dobré úrovni, ve škole účelně využívají např. různě vysokých lavic tak, aby to vyhovovalo žákům, v oknech byly instalovány žaluzie, ve dvou třídách byly rekonstruovány podlahy. Personálně je výuka českého jazyka a matematiky zabezpečena vyučujícími s odbornou i pedagogickou způsobilostí (tzn. ředitelkou školy a důchodkyní s částečným úvazkem). Ambulantní nápravu dyslexie a dyskalkulie provádí odborně proškolená vyučující. *Podmínky výuky celkově byly na velmi dobré úrovni.*

V uplatňování pestrosti metod a forem práce byla zdařilejší výuka matematiky. Převládalo činnostní učení. V hodinách byly využity funkčně názorné pomůcky i materiály, nákresy na tabuli, zadávané úkoly byly promyšlené a byly jimi procvičovány praktické dovednosti. Žáci si vytvářeli názor, že poznatky získané ve škole v životě využijí. Při výuce českého jazyka převládala rutinní tradiční stavba přímého vyučování s dominantním postavením pedagoga. Vyučující využívali svých zkušeností, často si zpětnou vazbou ověřovali, zda žáci pochopili učivo, trpělivě vysvětlovali. Pravidelně byla v obou předmětech zařazována skupinová samostatná práce, vyučující zvláště s touto formou práce prokazovali svou zkušenost, přesto byly některé části hodin pro žáky méně efektivní. Jen v některých hodinách byly pro rychlejší

žáky připraveny náhradní doplňující úkoly, žákům se specifickými vývojovými poruchami nebyla zadávána kvantitativně ani kvalitativně diferencovaná práce. *Organizace, metody a formy práce byly v matematice na velmi dobré v českém jazyce na průměrné úrovni.*

Strukturované úvody (seznámení s programem hodiny) a závěry (zhodnocení, pochválení žáků vyučující) hodin měly spíše formální charakter. Také motivace k jednotlivým úkolům se vyskytovala jen sporadicky. Lépe byly děti motivovány v hodinách matematiky. Hodnocení žáků přímo v hodinách bylo povzbuzující, pozitivní a pochvalné. Zápisy v žakovských knížkách a notýscích dokladují četnost známek, také sešity žáků jsou pravidelně opravovány. V klasifikaci převažují velmi dobré známky. Pozitivní vztah dětí k předmětu se projevil ve sledovaných hodinách spíše k matematice. *V motivaci a hodnocení byla v českém jazyce pozitiva a negativa v rovnováze, v matematice převažovala pozitivní zjištění.*

Atmosféra byla ve škole příznivá, klidná, žáci respektovali daná pravidla. Nežádoucí projevy žáků nemusely být řešeny. Zvláště žáci první třídy projevovali naprostou důvěru ve svou paní učitelku. Verbální projevy žáků byly spíše na průměrné úrovni, vyučující ve snaze urychlit spád hodiny vyžadovali jednoslovné krátké odpovědi a např. závěry či shrnutí raději formulovali sami. Ze strany učitelů slyšeli žáci hezkou spisovnou češtinu. *Také v interakci a komunikaci byla pozitivní a negativní zjištění v rovnováze.*

Kvalita vzdělávání v matematice byla celkově na velmi dobré úrovni, výuka českého jazyka byla průměrná.

Prvouka, přírodověda

Týdenní hodinová dotace odpovídá učebnímu plánu. V časově-tematických plánech jsou respektována doporučení vzdělávacího programu, např. v plánu pro čtvrtý ročník bylo zapracováno téma výchova ke zdraví. Rezervy jsou v zajištění kontinuity, neboť do pátého ročníku žáci přecházejí do úplné školy v Zásmukách. Příprava na jednotlivé hodiny byla promyšlená a pečlivá, pomůcky byly připraveny. *Celkově v plánování a přípravě převažovala pozitivní zjištění.*

Materiální podmínky jsou standardní, průměrné. Psychohygienické zásady byly v sledovaných hodinách dodržovány. Personálně je výuka zajišťována vyučující bez odborné a pedagogické způsobilosti (se středoškolským pedagogickým vzděláním). *Podmínky výuky byly celkově na průměrné úrovni.*

V organizaci vyučování byly určité rezervy v efektivním využití času. Některé zadávané úkoly při samostatné práci byly žáky rychle vypracovány a nebyly určeny doplňující činnosti. Nedostatky se projevíly také v nejasném či nepřesném zadávání úkolů. Oproti tomu výrazným pozitivem ve sledovaných hodinách byly promyšlené pokusy a pozorování, žákům byly zadány úkoly typu: udělej, zařaď, pozoruj a porovnej, zapiš si apod. Účelně byly využívány didaktické pomůcky, informativní literatura, nástěnné tabule ve třídě. Vyučující často střídala metody a formy práce, zadávala různé úkoly, v závěru hodin se potom nezdařilo práci obou skupin efektivně shrnout a celkově uzavřít. *V organizaci, metodách a formách práce byla pozitivní a negativní zjištění téměř v rovnováze.*

Také oblasti motivování a hodnocení a stejně tak komunikace a interakce vykazovaly průměrnou úroveň. Tento stav je bezesporu ovlivněn menší metodickou připraveností vyučující a celkově malými zkušenostmi. Žáci byli např. hezky motivováni k praktické činnosti, v jiných částech hodin však jakákoliv motivace chyběla. Sporadicky bylo k pozitivní motivaci využito hodnocení (slovní a především známku). Nedostatkem (zápis v žakovské knížce) bylo využití známky jako výchovného opatření. Atmosféra hodin byla milá, pracovní, ze strany učitele i žáků vstřícná. Děti byly aktivní, rády plnily zadané úkoly, jejich vztah k předmětu byl pozitivní.

Celkově je úroveň vzdělávání v prvouce a přírodovědě hodnocena jako průměrná.

Hodnocení kvality vzdělávání

V rámci orientační inspekce byla sledována výuka českého jazyka, matematiky, prvouky a přírodovědy. Celkově je kvalita vzdělávání v ZŠ Bečváry hodnocena průměrně.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Plánování pojala ředitelka školy jako systém. Celoroční plán zahrnuje celou strukturu školy, obsahuje také plán kontrolní činnosti, další vzdělávání pracovníků, revize, mimoškolní aktivity aj. Základem pro sestavení celoročního plánu byla pedagogicko-organizační opatření pro školní rok 2000/2001. Hlavním koncepčním záměrem je udržet při stávajícím počtu dětí dvoutřídní typ školy. Žáci pátého ročníku přecházejí na úplnou Základní školu v Zásnukách. I když ředitelé obou škol vzájemně spolupracují (stejný vzdělávací program, dohoda o výběru učebnic či výuce cizích jazyků apod.), jsou v této oblasti stále rezervy v prohlubování komunikace především při zajišťování kontinuity výuky. Přínosná je také spolupráce se ZUŠ v Zásnukách (dvakrát týdně dojíždí vyučující a zajišťuje hru na flétnu a klavír). V materiální oblasti spolupracuje ředitelka s OÚ, podle finančních možností zřizovatele dochází postupně k jednotlivým rekonstrukcím. K střednědobým plánům v současné době patří oprava střechy, malování, oprava akumulčních kamen. Všichni učitelé zpracovávali časově-tematické plány, ty byly promyšlené a funkční.

Oblast plánování vykazuje převahu pozitiv.

Organizování

Organizační uspořádání není složité, chod školy upravuje školní řád, jenž obsahuje všechna předepsaná ustanovení § 3 odst. 8 a § 15 odst. a - d vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů. V řádu školy nebyly uvedeny povinnosti pracovníků, tím byl porušen § 15 odst. e výše zmíněné vyhlášky. Znění školního řádu je spíše pozitivní, oslovuje žáky i rodiče, nepřevažuje zákazový či příkazový charakter, zdůrazňována jsou pravidla slušného chování. Je v něm zapracován pokyn čj. 16 227/96-22 k prevenci zneužívání návykových látek ve školách. Pro žáky je doplněním řádu školy i tzv. žákovské desatero, v kterém jsou výchovné aspekty přiměřeným způsobem prezentovány.

Organizace vyučování je v souladu s požadavky § 7 a § 9 odst. 1, 2, 3 a 4 vyhlášky č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů. Vybavení žáků prvního ročníku odpovídá nařízení vlády č. 15/1994 Sb., o bezplatném poskytování učebnic, učebních textů a základních školních potřeb, ve znění pozdějších změn. Škola zajišťuje plavecký výcvik. V rozvrhu hodin jsou respektovány psychohygienické požadavky.

Ve škole je vedena veškerá povinná dokumentace. Dílčím způsobem kontrolované třídní knihy, výkazy, katalogové listy, evidence žáků, kniha úrazů jsou vedeny pečlivě a bez zásadních nedostatků. Zápisy z pedagogických rad obsahují podrobné přehledy o prospěchu a chování žáků, dokladují znalosti vyučujících o zdravotním stavu žáků, o jejich rodinném zázemí, o

závěrech vyšetření pedagogicko-psychologickou poradnou. Mimoškolní aktivity jsou organizovány pouze školní družinou (dramatický kroužek), sportovní organizují tělovýchovné svazy. Nepovinné předměty nejsou nabízeny. Pracovníci školy byli při pedagogické radě prokazatelně seznámeni s novým *Pracovním řádem pro zaměstnance škol a školských zařízení čj. 14 269/2001-26*. Pracovní náplň sestavila ředitelka pouze pro provozní zaměstnankyni. Veškeré pravomoce si ponechala ředitelka v kompetenci. Vykonává funkci výchovného poradce, eviduje integrované žáky, provádí ambulantní nápravu u žáků se specifickými vývojovými poruchami, má na starosti zápisy z pedagogických rad apod. Pouze vychovatelku školní družiny jmenovala školním preventistou. Ředitelka školy vydala v tomto školním roce tři rozhodnutí o odkladu školní docházky, ta mají veškeré požadované náležitosti. Vnitřní informační systém je založen na každodenním operativním jednání se všemi pracovníky. Vnější informační systém má tradiční podobu, pravidelně se konají třídní schůzky, byl zaveden den otevřených dveří, další informace jsou předávány v žákovských knížkách a při individuálních jednáních.

Výroční zprávu o činnosti školy za školní rok 1999/2000 ředitelka zpracovala, zpráva byla projednána se všemi pracovníky. Obsahuje všechny povinné části stanovené § 17e odst. 2 a 3 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Zpráva má malou vypovídací hodnotu a zatím neobsahuje sebeevaluační prvky.

Oblast organizování měla průměrnou úroveň.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitelka školy využívá ve vedení a motivování pracovníků liberální styl. Nástroje operativního řízení užívá funkčně a účinně. Atmosféra menšího pedagogického kolektivu byla velmi dobrá, kolegiální a vstřícná. Podmínky pro další vzdělávání - v rámci možností malé školy - byly vytvořeny. Intenzivně se vzdělává ředitelka (kurzy německého jazyka - Pedagogické centrum Praha, kurzy nápravy specifických vývojových poruch - PC Praha, Pedagogicko-psychologická poradna Kolín), učitelé se zúčastňují seminářů (výtvarný, ekologický, náprava specifických poruch). Jsou odebírány odborné časopisy a publikace a je obnovována učitelská knihovna. Ve škole není dosud žádný počítač, učitelé se zatím neproškolují v uživatelské schopnosti pracovat s PC.

Ve škole není z hlediska personálního příznivé zajištění výchovně-vzdělávacího procesu. S odbornou a pedagogickou způsobilostí je ředitelkou a učitelkou - důchodkyní (s částečným úvazkem) zabezpečeno 63 % hodin, 37 % hodin zajišťují pracovníce se středoškolským pedagogickým vzděláním. Jedna z nich se již dvakrát hlásila k dálkovému studiu. Značné rezervy byly zaznamenány v přímém metodickém vedení pracovníků ředitelkou. Ta hospituje v rámci možností, vede si zápisy, avšak tyto nemusí učitelky podepisovat. Málo pregnantně jsou pojmenovávány nedostatky či metodické chyby. Ze společně provedených hospitací (ředitelka + školní inspektorka) vyplynulo, že ředitelka upřednostňuje pozitivní hodnocení a doporučení. V zápisech z pedagogických rad není dokladováno probírání závěrů z hospitační činnosti ani jiné metodické či odborné vedení především nekvalifikovaných pracovníků. Sporadicky dochází k zavádění moderních metod do výuky, často převažuje rutinní přístup.

Kritéria pro osobní hodnocení a odměny převzala ředitelka v obecné podobě ze školského managementu, neuzpůsobila je však místním podmínkám své školy. Pracovníci školy s nimi nebyli prokazatelně seznámeni. Výše osobního hodnocení je dostatečně diverzifikována.

Ve vedení a motivování pracovníků byla zaznamenána citelně slabá místa.

Kontrolní mechanismy

Organizovaný kontrolní systém zahrnuje celou strukturu školy jako instituci, i když si ředitelka ponechala všechny kompetence. Převládá operativní každodenní kontrola. Ředitelka měla přehled, také kontrola školní družiny a provozního úseku byla funkční (ve škole bylo v době konání inspekce vzorně čisto). Plán kontrol je zahrnut do celoročního plánu školy. V loňském i letošním školním roce ředitelka hospitovala v průměru dvakrát až třikrát do roka u každé pracovnice. Součástí hospitací je také kontrola povinné dokumentace. Třídní knihy, výkazy a katalogové listy jsou vedeny velmi dobře. Dílčí nedostatky byly zjištěny v žákovských knížkách (např. hodnocení chování známkou). Dvakrát ročně si zadává ředitelka prověrky z matematiky a českého jazyka, texty prověrek přebírá ze spádové školy v Zásmukách. Prověrkami si ověřuje správnost např. pololetní klasifikace, avšak k srovnávání výsledků se zásmuckou školou nedochází. Také analýza úspěšnosti řešení úkolů je sporadická. Velmi dobrou zpětnou vazbu získává ředitelka vyžádaným přehledem známek žáků pátého ročníku po přechodu do Zásmuk. Do plánu je zahrnuta i kontrola tematických plánů vyučujících a plnění osnov.

Kontrolní mechanismy byly součástí řídicí operativní činnosti ředitelky školy. Zavedený systém vykazoval vyrovnaný počet negativních a pozitivních zjištění.

Hodnocení kvality řízení

Kvalita plánování měla spíše nadprůměrnou úroveň. Pouze vyhovující byl rozsah a efektivita vedení a motivování pracovníků, funkčnost a rozsah organizování a kontrolních mechanismů měly průměrnou úroveň. Celkově je kvalita řízení průměrná.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Školní družina

Ve školní družině je zapsáno třicet dětí prvního až čtvrtého ročníku. Ředitelka školy vydala funkční vnitřní řád družiny a schválila program její činnosti. Neustanovila však vedoucí vychovatelku, což je v rozporu s § 2 odst. 6 vyhlášky MŠMT ČR č. 87/1992 Sb., o školních družinách a školních klubech. Provoz školní družiny zabezpečují dvě vychovatelky, pouze jedna s odbornou i pedagogickou kvalifikací. Nekvalifikovaná pracovnice má pouze částečný úvazek. Rozsah provozu byl uzpůsoben tak, aby vyhovoval dojíždějícím žákům. Ranní od 6:45 do 7:30, odpolední činnosti jsou organizovány po skončení vyučování až do 16 hodin. V náplni činnosti školní družiny převažují relaxační, sportovní, odpočinkové a výtvarné činnosti, dále dramatický kroužek. Prostorové podmínky jsou příznivé, družina má k dispozici učebnu, upravenou tak, aby vyhovovala relaxačním činnostem dětí. Materiální zabezpečení je také na velmi dobré úrovni - televize s videem, dostatek her, knihovna, materiály pro výtvarnou a pracovní činnost.

Na základě posouzení podmínek, hospitace a kontroly povinné dokumentace byla výchovně-vzdělávací činnost školní družiny hodnocena velmi dobře.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1999/2000.

- Inspekční podkladová dokumentace.
- Celoroční plán školy. Školní řád.
- Hospitační záznamy školní inspektorky a ředitelky školy.
- Výběr žákovských knížek a sešitů.
- Třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy, zápisy z pedagogických rad, kniha úrazů.
- Evidence integrovaných žáků.
- Inspekční zpráva O-03-01/9798-176K (ac1br101).
- Povinná dokumentace školní družiny.

ZÁVĚR

V závěrech předcházející inspekční zprávy bylo ředitelce doporučováno zaměřit se na oblast plánování, kontroly a zlepšení spolupráce s dalšími školskými objekty. V tomto směru došlo ve škole k pozitivnímu posunu. V oblasti zvýšení nabídky mimoškolních aktivit a v oblasti dalšího vzdělávání a odborného růstu pedagogů především vzhledem k modernizaci vzdělávacího procesu nedošlo k žádoucím změnám.

Pro výchovně-vzdělávací činnost měla škola jako celek vynikající prostorové a průměrné materiální podmínky. Zásadní prioritou pro další období je personální zajištění výuky. Celkově byly podmínky výuky hodnoceny jako průměrné.

Kvalita vzdělávání ve sledovaných předmětech byla průměrná. Pozitivně byly hodnoceny hodiny, v kterých prevažovalo činnostní pojetí vyučování a žáci byli vedeni k aplikaci osvojených poznatků a dovedností. Zhruba druhá polovina sledovaných hodin se vyznačovala zprostředkující výukou, v níž dominoval rutinní verbální i pracovní přístup učitele.

V organizování a kontrolních mechanismech vytvořila ředitelka školy systém, v kterém jsou pozitiva a negativa zhruba v rovnováze. Citelně slabá místa byla shledána ve vedení a motivování pracovníků, nadprůměrnou úroveň vykazuje oblast plánování. Celkově bylo řízení průměrné.

Na základě sledovaných jevů při hodnocení kvality vzdělávání a řízení byla škola celkově hodnocena jako průměrná.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektorka

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Eva Grušová

.....

V Kolíně dne 18. května 2001

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 25. května 2001

Razítko

Ředitelka školy

Podpis

Mgr. Jana Votrubová

.....

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy (samosprávy): OÚ RŠ Kolín	4. června 2001	031 167/01
Zřizovatel: Obec Bečváry	4. června 2001	031 168/01

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Bez připomínek.